

BERTRAM AUSTIN og W. FRANCIS LLOYD: *The Secret of High Wages*. T. Fisher Unwin Ltd., London. Pris 3/6.

Naar man paa Grundlag af engelske Anmelderes overstrømmende Lovord giver sig i Lag med denne Bog, kan man ikke undgaa at føle sig skuffet. Det er med et mildt Ord en Overdrivelse at tale om, at dette Skrift skulde faa samme Betydning for vor Tid, som *Wealth of Nations* havde for Adam Smiths Samtid, og Betegnelsen „et nyt økonomisk Evangelium“ kan heller ikke betragtes som berettiget.

Bogen er forfattet af to engelske Ingeniører — den ene tillige Automobilfabrikant. De har først hjemme gaet og spekuleret paa, hvad der kan være Aarsagen til, at Amerika oplever en Blomstringstid, samtidig med at England lider under en frygtelig Depression. For at skaffe Klarhed derover er de rejst til Staterne med det Formaal at finde Forskellen mellem amerikanske og engelske industrielle Metoder.

Som Titlen antyder, finder Forfatterne, at Forskellen ligger i den høje amerikanske Arbejds løn, som skaber et købedygtigt Hjemmemarked for den amerikanske Industri, og sikrer den stor Afsætning, hvilket muliggør en stærk Udnyttelse af Produktionskapaciteten. Heraf drages den Konsekvens, at jo højere Arbejds lønnen sættes, des bedre bliver Forholdene for Industrien. Forf. glemmer dog ikke at gøre opmærksom paa, at Arbejds lønnen begrænses af Arbejdets Produktivitet. Denne Sandhed gentages indtil Trivialitet. Men den kombineres med den Paa stand, at der praktisk talt ikke er nogen Grænse for, hvor meget Arbejds kraftens Produktivitet kan forøges. naar Arbejdet tilrettelægges paa fornuftig Vis og Arbejderen forsynes med de rigtige Maskiner og det mest formaalstjenlige Værktøj.

De økonomiske Betragtninger i Bogen er ikke meget dybt-gaaende. Det er gamle Kendinge, men interessante derved, at de er ikklædt den Skikkelse, hvori de optræder for Teknikernes Øjne. Man mærker helt igennem Forfatternes tekniske Syn paa Sagerne og deres tekniske Interesser. Men dette Synspunkt er det jo ogsaa af Interesse at gøre Bekendtskab med i de faa Tilfælde, hvor det gaar Haand i Haand med en vis Portion økonomisk Forstaaelse.

K. Enevold Sørensen.

Verhandlungen des 4. deutschen Soziologentages. J. C. B. MOHR. Tübingen 1925. 241 Sider.

Man ved ikke, om man skal beundre eller blot undre sig over den Alvor og Energi, med hvilken Tyskerne kaster sig

BERTRAM AUSTIN og W. FRANCIS LLOYD: *The Secret of High Wages*. T. Fisher Unwin Ltd., London. Pris 3/6.

Naar man paa Grundlag af engelske Anmelderes overstrømmende Lovord giver sig i Lag med denne Bog, kan man ikke undgaa at føle sig skuffet. Det er med et mildt Ord en Overdrivelse at tale om, at dette Skrift skulde faa samme Betydning for vor Tid, som *Wealth of Nations* havde for Adam Smiths Samtid, og Betegnelsen „et nyt økonomisk Evangelium“ kan heller ikke betragtes som berettiget.

Bogen er forfattet af to engelske Ingeniører — den ene tillige Automobilfabrikant. De har først hjemme gaet og spekuleret paa, hvad der kan være Aarsagen til, at Amerika oplever en Blomstringstid, samtidig med at England lider under en frygtelig Depression. For at skaffe Klarhed derover er de rejst til Staterne med det Formaal at finde Forskellen mellem amerikanske og engelske industrielle Metoder.

Som Titlen antyder, finder Forfatterne, at Forskellen ligger i den høje amerikanske Arbejds løn, som skaber et købedygtigt Hjemmemarked for den amerikanske Industri, og sikrer den stor Afsætning, hvilket muliggør en stærk Udnyttelse af Produktionskapaciteten. Heraf drages den Konsekvens, at jo højere Arbejds lønnen sættes, des bedre bliver Forholdene for Industrien. Forf. glemmer dog ikke at gøre opmærksom paa, at Arbejds lønnen begrænses af Arbejdets Produktivitet. Denne Sandhed gentages indtil Trivialitet. Men den kombineres med den Paa stand, at der praktisk talt ikke er nogen Grænse for, hvor meget Arbejds kraftens Produktivitet kan forøges. naar Arbejdet tilrettelægges paa fornuftig Vis og Arbejderen forsynes med de rigtige Maskiner og det mest formaalstjenlige Værktøj.

De økonomiske Betragtninger i Bogen er ikke meget dybt-gaaende. Det er gamle Kendinge, men interessante derved, at de er ikklædt den Skikkelse, hvori de optræder for Teknikernes Øjne. Man mærker helt igennem Forfatternes tekniske Syn paa Sagerne og deres tekniske Interesser. Men dette Synspunkt er det jo ogsaa af Interesse at gøre Bekendtskab med i de faa Tilfælde, hvor det gaar Haand i Haand med en vis Portion økonomisk Forstaaelse.

K. Enevold Sørensen.

Verhandlungen des 4. deutschen Soziologentages. J. C. B. MOHR. Tübingen 1925. 241 Sider.

Man ved ikke, om man skal beundre eller blot undre sig over den Alvor og Energi, med hvilken Tyskerne kaster sig

ud i Drøftelsen af Problemer, som i overskuelig Fremtid, mildest talt, ikke kommer til at foreligge. At dømme efter de Forhandlinger, den 4. „Soziologentag“ hengav sig til paa sin første Dag, skulde man tro, at man i Tyskland stod med en højt udviklet, almindeligt anerkendt sociologisk Theori, som man nu vilde prøve at udnytte i Praxis. Som man ved, er Forholdet det modsatte. Der hersker det vildeste Chaos. Der er næppe to tyske Sociologer af Betydning, der er enige om Maal og Midler, at sige for Theorien selv. Og var de det — hvad Guderne forbyde og da hidtil ogsaa trolig har forbudt — vilde Kampen jo blot rase endnu vildere om det politiske Maal, der skulde tilstræbes gennem praktisk Anvendelse af denne Viden. At ingen theoretisk Indsigt, den være saa sikker og omfattende den være vil, nogensinde kan sige os blot det allerringeste om, hvad vi skal bruge denne Viden til, er den første Sandhed, der burde have været fremhævet under denne Drøftelse af „Soziologie und Sozialpolitik“. Men det tjener ganske vist til Undskyldning, at der heller ikke er Enighed om, at Sociologien overhovedet skal være en theoretisk Videnskab! Naar den franske sociologiske Skole, der alt i Aarevis har arbejdet i Materialet efter en fælles Plan, i et Frikvarter morer sig med at spekulere over, hvad nu denne Sociologi, naar der engang bliver lidt mere af den, maaske vil kunne bruges til, saa tilgiver man let denne forbigaaende Udskejelser fra det foreløbig ene fornødne: at skabe en Sociologi. Men i Tyskland — „Kategoriengerassel“!

„Wissenschaft und soziale Struktur“ og deres gensidige Forhold er i det mindste ét theoretisk Spørgsmaal, men ganske vist af alle theoretiske Spørgsmaal det, der mindst tillader en præcis Besvarelse eller Undersøgelse, fordi Forholdet er saa mangesidigt, at man nødvendigvis forbliver paa Almindelighedernes fornøjelige, men ufrugtbare Plan. Hele Spørgsmaalet om materialistisk eller ideologisk Historieopfattelse hører herindunder; ligesaa det Problem, „de tre Stadiers Lov“ søger at besvare, og talløse andre af lignende Omfang. Naar hele Verden, efter den franske Sociologis Mønster, har arbejdet samdrægtigt i 100 Aar paa at skabe en theoretisk Indsigt i Kulturverdenens Lovmæssighed, vil det endnu være meget for tidligt at tage disse Spørgsmaal op til Løsning, — hvis da nogen til den Tid skulde stille dem. Joseph Davidsohn.